

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Механіка деревини»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Спеціальність	187 Деревообробні та меблеві технології
Освітня програма	«Деревообробні та меблеві технології»
Рік навчання	<u>2</u>
Семестр	<u>1</u>
Форма здобуття вищої освіти	денна (заочна)
Кількість кредитів ЄКТС	4
Мова викладання	українська

Лектор навчальної дисципліни: Пилипенко Андрій Петрович, канд. техн. наук, доцент
Контактна інформація лектора (E-mail) 03041, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 12Б, НУБіП України
навчальний корпус №7, аудиторія 20, кафедра механіки
pylypenko@nubip.edu.ua
Сторінка курсу в eLearn <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4584>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Механіка деревини» є частиною ОП спеціальності 187 – Деревообробні і меблеві технології. Відноситься до вибіркових дисциплін, загальна кількість 120 годин, в т.ч. лекції – 10 год, лабораторні роботи – 20 год, самостійна робота – 90 год.

Метою дисципліни «Механіка деревини» є вивчення студентами механічних властивостей деревинних матеріалів при їх обробітку, використані в якості конструкційних матеріалів в умовах дії статичних і динамічних навантажень із врахуванням зміни температури і процесів, пов'язаних з тривалістю експлуатації при одночасній надійності, довговічності і економічності.

Форма контролю – екзамен.

Компетентності ОП:

- **інтегральна компетентність (ІК)** Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в професійній, освітній, науковій, дослідницькій та інноваційній діяльності, пов'язані з виробництвом продукції деревообробки, меблів та виробів з деревини, дослідженнями деревини, деревинних та недеревинних матеріалів, а також досліджувати, проектувати та впроваджувати відповідні ресурсощадні та екологічнобезпечні технологічні процеси, що характеризуються невизначеністю умов і вимог..

- **загальні компетентності (ЗК)**

ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК03. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК12. Уміння складати наукові та науково-технічні звіти за результатами роботи.

- **спеціальні, фахові компетентності (СК)**

СК5. Здатність аналізувати існуючі процеси виробництва, проектувати і впроваджувати нові ефективні процеси деревообробних та меблевих виробництв.

СК6. Здатність до проведення патентного пошуку та розроблення супровідної нормативно-технічної документації.

СК7. Здатність вирішувати завдання інженерного спрямування, які пов'язані з спеціальними деревообробними виробництвами та проектуванням конструкцій з деревини.

СК8. Здатність вирішувати завдання інженерного спрямування, які пов'язані з енергетичною ефективністю функціонування підприємств галузі.

СК9. Здатність розробляти і впроваджувати заходи з технологічної підготовки деревообробних та меблевих виробництв з метою випуску продукції належної якості та різноманітного асортименту.

СК10. Здатність розробляти і впроваджувати заходи з використання залишків та відходів деревини на підприємствах галузі.

Програмні результати навчання (ПР)

меблевого виробництва.

ПР05. Уміти організувати розробку програм та проведення комплексних досліджень

ПР11. Уміти обґрунтовано встановлювати показники якості продукції деревообробних та меблевих виробництв.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, самостійні)	Результати навчання та	Завдання	Оцінювання
Модуль № 1. «Фізико-механічні властивості деревини»				
Тема 1. Вступ. Використання деревини у якості конструкційного матеріалу.	0,5/1/6	Розуміти загальні принципи класифікації деревинних матеріалів в залежності від способу виробництва, напряду використання, біологічних особливостей. Знати основні відмінності роботи деревинних матеріалів у конструкціях в порівнянні з іншими матеріалами. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи	Робота з нормативними документам на випробування деревини.	6
Тема 2. Загальні відомості про фізико-механічні властивості деревини і проведення механічних випробувань.	0,5/1/6	Розуміти загальні фізико-механічні характеристики деревини. Знати основні напрямки досліджень механічних властивостей деревинних матеріалів. Розрізняти схеми випробування та способи відбору дослідних зразків. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи.	Робота з нормативними документам на випробування деревини. Виконання самостійної роботи.	6
Тема 3. Визначення показників міцності деревини при загальній характеристиці її застосування в конструкціях.	0,5/1/6	Знати як визначаються механічні властивості деревини. Знати чинники, що впливають на зміну механічних характеристик деревини. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи	Робота з нормативними документам на випробування деревини. Виконання самостійної роботи.	6

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, самостійні)	Результати навчання та	Завдання	Оцінювання
Тема 4. Міцність елементів конструкцій із деревини при стиску	0,5/1/6	Знати особливості роботи деревини при розтягу-стиску. Вміти визначати міцнісні і деформаційні показники деревинних матеріалів. Шляхи підвищення цих показників. Проводити розрахунки дерев'яних конструкційних елементів, навантажених вздовж і поперек волокон. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи	Робота з нормативними документам на випробування деревини. Виконання самостійної роботи.	6
Тема 5. Міцність деревини при сколюванні. Міцність деревини при згині..	0,5/1/6	Знати особливості роботи деревини на зріз і сколювання та згині. Вміти визначати міцнісні і деформаційні показники деревинних матеріалів. Шляхи підвищення несучої здатності елемента. Проводити розрахунки дерев'яних конструкційних елементів, навантажених при зрізі і сколюванні та згині волокон. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи	Робота з нормативними документам на випробування деревини. Виконання самостійної роботи.	6
Модуль № 2 «Властивості деревини як пружного ізотропного матеріалу»				
Тема 6. Розрахунки елементів конструкцій із деревини, які працюють в умовах складного опору.	0,5/1/5	Знати особливості роботи деревини при складному опорі Вміти проводити розрахунки дерев'яних елементів, що працюють в умовах складного опору. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи.	Робота з нормативними документам на випробування деревини. Виконання самостійної роботи.	7
Тема 7. Основні елементи теорії пружності для ізотропних матеріалів.	1/2/7	Знати основні підходи а аналізі пружних ізотропних середовищ. Розуміти особливості опису різних напружених станів.	Робота з нормативними документам на випробування деревини. Виконання	7

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, самостійні)	Результати навчання та	Завдання	Оцінювання
		Застосовувати елементи теорії пружності при виконанні точних розрахунків. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи	самостійної роботи.	
Модуль № 3 «Властивості деревини як анізотропного матеріалу»				
Тема 8. Опір анізотропних волокнистих матеріалів механічним навантаженням	1/2/7	Знати розрахункові опори основних порід деревини. Вміти визначати показники опору деревини в довільному напрямку. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи.	Робота з науковою літературою. Виконання самостійної роботи.	7
Тема 9. Закономірності у деформуванні анізотропних матеріалів.	1/2/7	Знати основні моделі опису поведінки анізотропних матеріалів. Розуміти природу і напрямки визначення реологічних властивостей деревини. Застосовувати реологічні властивості у практичних розрахунках конструкцій Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи.	Робота з науковою літературою. Захист самостійної роботи	7
Всього за модулем 3	2/4/14			100
Модуль № 4 «Механіка деревини у з'єднаннях»				
Тема 10. Розрахунки вузлів з'єднань елементів із деревини	1/2/6	Знати загальну класифікацію основних видів з'єднань дерев'яних елементів матеріалів. Розуміти переваги і недоліки кожного виду з'єднань. Застосовувати раціональні види з'єднань у дерев'яних конструкціях Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи.	Робота з нормативними документам на проектування дерев'яних конструкцій. Виконання самостійної роботи.	7

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, самостійні)	Результати навчання та	Завдання	Оцінювання
Тема 11. Розрахунки врубок	0,5/1/6	Знати особливості роботи рубок різної конструкції. Вміти проводити розрахунки вузлів конструкцій, що з'єднані за допомогою врубок. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи.	Робота з нормативними документам на проектування дерев'яних конструкцій. Виконання самостійної роботи.	7
Тема 12. Розрахунок шпонкових з'єднань	0,5/1/5	Знати особливості роботи шпонкових з'єднань в залежності від їх видів. Вміти проводити розрахунки шпонкових з'єднань. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи.	Робота з нормативними документам на проектування дерев'яних конструкцій. Виконання самостійної роботи.	7
Тема 13. Розрахунок клейових з'єднань із деревини	0,5/1/6	Знати загальну класифікацію клейових з'єднань. Фактори, що сприяють руйнуванню клейового шва. Шляхи підвищення несучої здатності клейових з'єднань. Вміти проводити розрахунки клейових з'єднань. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи.	Робота з нормативними документам на проектування дерев'яних конструкцій. Виконання самостійної роботи.	7
Тема 14. Розрахунки з'єднань на нагелях	1/2/6	Знати види нагельних з'єднань. Конструктивні особливості нагелів. Вміти проводити розрахунки клейових з'єднань. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи.	Робота з нормативними документам на проектування дерев'яних конструкцій. Виконання самостійної роботи.	7
Тема 15. Довготривалий опір деревини	0,5/1/5	Знати відмінності роботи деревини при змінному, знакозмінному, динамічному навантаженнях. Вміти визначати механічні характеристики	Робота з науковою літературою. Захист самостійної роботи	7

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, самостійні)	Результати навчання та	Завдання	Оцінювання
		деревини на довготривалий опір. Використовувати матеріал теми при виконанні самостійної роботи.		
Всього за семестр				42-70
Екзамен				0-30
Всього за курс	10/20/90			60-100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Розрахункові роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Розрахункові роботи, індивідуальні завдання повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Механіка деревини [Текст] : навчальний посібник / Національний університет біоресурсів і природокористування України ; уклад. М. Г. Чаусов [та ін.]. - К. : НУБіП України, 2023. - 243 с.
2. Теорія пластичної деформації-2. Математичні основи пластичної деформації. Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 131 «Прикладна механіка», освітня програма «Технології виробництва літальних апаратів» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: В.А. Тітов, Н.К. Злочевська. – Електронні текстові дані (1 файл: 1.03 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. –75 с.
3. Механіко-технологічні властивості матеріалів: навч. посібник / М.Г.Чаусов, В.М.Швайко, А.П.Пилипенко, М.М.Бондар. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф»», 2013. – 416 с.: іл.
4. Теорія пружності. Частина 1 [Електронний ресурс] : підручник / А. Є. Бабенко, М. І. Бобир, С. Л. Бойко [та ін.]. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,27 Мбайт). – Київ : Основа, 2009. – 244 с.

Допоміжні

5. Механіко-технічні властивості деревини. М.Г.Чаусов, В.М.Швайко, А.П.Пилипенко. Вид-во МІЛАНІК. - Ніжин,- 2008,-260с.:іл.
6. Механіка матеріалів і конструкцій [Текст] : навчальний посібник / М. Г. Чаусов, А. П. Пилипенко ; За ред. М. Г. Чаусова. - К. : Прінтеко, 2022. - 284 с.
7. Механіка матеріалів і конструкцій [Текст] : навчальний посібник / М. Г. Чаусов, В. М. Швайко, А. П. Пилипенко ; Національний університет біоресурсів і природокористування України). - 2-ге вид. перероблене і доповнене. - К. : ПП "Мастер Принт" , 2020. - 340 с.
8. Механіка матеріалів [Текст] : навчальний посібник / М. Г. Чаусов [та ін.]. - перше перевидання. - К. : Центр учбової літ-ри, 2019. - 594 с.
9. Механіко-технологічні властивості сільськогосподарських матеріалів: Підручник. О.М.Царенко, Д.Г.Войтюк, В.М.Швайко та ін.; За ред. С.С.Яцуна. – К.: Мета, 2003. – 448с.
8. Атлас порід деревини
9. ДБН В.2.6-161:2017
10. ДСТУ EN 408:2007
11. ДСТУ EN 335-1:2003
12. ДСТУ-Н Б В.2.6-217
13. ДСТУ 8829:2019
14. <http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural>
15. <http://www.smcae.kiev.ua/library.php?act=book&id=44>
16. www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2010_144_3/10big.pdf
17. archive.nbu.gov.ua/PORTAL/Natural/Vkhdtusg/2011_119/bd.pdf
18. irbis-nbu.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?...
19. www.bestreferat.ru/referat-215901.html
20. <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2016/06/Proekt-DSTU-Proektuvannya-budivelnih-konstruktsiy-z-tsilnoyi-i-kleyenoyi-derevini.pdf>